

KOMMENTARER: TRYGVE SÖDERLING

Regeringen Purra

1. Finansminister Riikka Purra hade i augusti en hyfsat bra chans att tvätta av sig rasiststämpeln. Men när hon i sitt inledningsanförande under Grundfinnarnas partimöte tog upp sina numera berömda blogginlägg från förr, var det inte för att göra avbön.

Istället citerade hon indirekt Jesus, via en poplåt om att ”kasta den första stenen”. Undertext: alla är lika skyldiga som hon. Å andra sidan försäkrade hon lite paradoxalt, i sitt andra linjetal, att ”ingen grundfinsk minister har gjort något klandervärt”.

Sommarens internationellt uppmärksammade skandal kring de grundfinska ministrarnas (sedan förut kända, men inte uppmärksammade) xenofoba texter, anknytningar och attityder var, hävdade Purra i talet, något man ”aldrig förr upplevt”, en ”masshysteri” typ ”sovjettidens skenrättegångar”;

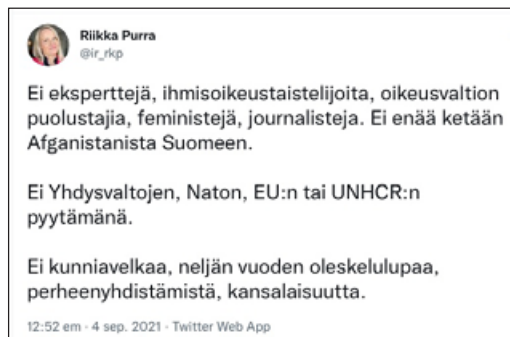
en ”hetsjakt som kommer att stanna kvar i Finlands politiska mediahistoria”.

Det kommer den möjligen att göra, men en smula proportioner borde man kunna begära till och med när en partiledare talar till sina egna. De grundfinska ministrarnas skrivelser lyftes fram i media för att de var så exceptionella – det duger inte att utan bevis hävda att alla andra också har motsvarande lik i garderoben och att det är orättvist att just Purra och hennes gäng granskas.

Vilken politiker som helst som 2019 har skrivit att ”en svart säck ordnar in böcker i hyllan i ett bibliotek i Esbo” får räkna med frågor. Purra har förklarat att hon vill försvara kvinnors rättigheter. Men vad vet hon om just den här kvinnans egna beslut, och på vilket sätt skulle det hjälpa ”säcken” om hon

Riikka Purras bloggtext från 2008 om en ”turkisk apa” uppmärksammades i somras i Turkiet. Under stormen kring denna typ av rasistiska Scripta-inlägg försvarade sig Purra med att de var skrivna för 15 år sen. Den färskare tweeten till höger, från september 2021, tyder ändå inte på någon grundligt förändrad Purra: ”Inga experter, mänskorättskämpar, försvarare av rättsstaten, feminister, journalister. Ingen ska längre få komma från Afghanistan till Finland.” Detta strax efter att talibanrörelsen hade återtagit Kabul.

(den?) förvägrades möjligheten att arbeta? I stället för att harmset utbrista ”I biblioteket – vår institution för välfärd och jämlikhet” kunde Purra här ha glatt sig åt att integrationen tydligen fungerar.

Framför allt skulle partikongressen nu i augusti ha varit en chans för Purra att jämföra debatten kring de grundfinska ministrarna med de verkligt obehagliga drev som regelbundet uppstår på så kallade sociala media när någon har uttryckt sig kritiskt om högerpopulismen – nu senast blev *Ittalehtis* Ida Erämaa måltavla för riktade trakasserier (på finska *maalittaminen*) på grund av en faktabaserad artikel. (Erämaas kolleger ställde den här gången upp, snabbare och tydligare än tidigare, till hennes försvar, liksom Dunja Mijatović, EU-rådets kommissionär för mänskliga rättigheter.)

Purra kunde ha konstaterat att även om uppmärksamheten på hennes äldre texter varit påfrestande på ett personligt plan, var kritiken mot hennes övertramp befogad i ett demokratiskt samhälle. Framför allt kunde hon ha påmint om att den kritiken var en bagatell jämfört med den storm av grova skymford och rena hotelser, inklusive om fysiskt våld, som brukar koka i kommentarfält på nätet från anonyma hatare när någon misshaglig journalist, forskare eller kändis har pekats ut av den populistiska flockens ledare.

Saken är bara den att en del av dessa näthatare och deras ledare satt i publiken på partimötet som Purra talade till. Angreppen mot journalisten Erämaa leddes av bland andra Sebastian Tynkkynen, grundfinsk tredje viceordförande, och Wille Rydman, nu grundfinsk näringsminister.

En förändrad Purra kunde alltså ha sagt att sommarens eklut hade gett henne en liten, liten glimt av insikt i hur det kan kännas för de personer som *på riktigt* blir osakligt förföljda och trakasserade. I stället tog hon på sig den förväntade martyrhatten: media och oppositionen har ”öarligt”, i ”vägran att förstå språkliga nyanser, sarkasm och humor”, tagit hennes gamla skrivelser ”ur sitt sammanhang”.

Ändå var just *sammanhanget*, Jussi Halla-ahos Scripta-blogg, lika komprometterande som Purras 185 inlägg där under 2008 – inlägg som flitigt eldade på bloggans allmänt xenofoba samtalston.

Sin berömda kommentar om sin impuls att mörda somalier på lokaltåget skrev hon två dagar efter

2000-talets värsta skolskjutning i Kauhajoki.

Vi vet, och Purra borde veta, att den här sortens ”sarkasmer” i nätföra har inspirerat vildhjärnor att gå till aktion på riktigt – som den nynazistiska grupp som nu åtalats för 3D-printande av vapen och planer på politiskt våld.

Så långt alltså om vad Purra *inte* sa.

2. I sitt andra linjetal under det grundfinska partimötet bäddade Purra för det kommande budgetförslagets nedskärningar genom att måla upp landets ”katastrofala” ekonomiska situation. Skyldiga till den är enligt henne ”socialisterna”, ”yttervänstern”, som obekymrat har trissat upp vår beskattning och utlandsskuld för att finansiera sin huvudlösa invandringspolitik – hela tiden hämtar de hit mera människor som måste ”hjälpas, livnäras, tas hand om”. Samtidigt fungerar den offentliga servicen inte. ”Vart försvinner alla de pengar som rivs från ryggskinnet på den arbetande, företagaren, pensionären?” frågade Purra, och pekade på skadliga invandrare, lata demonstranter, ineffektiva studier, ”pilipali-kurser”; över lag bortskämda, sårbara, osjälvständiga människor som ser sig som offer och lyfter allehanda bidrag.

Purra förberedde lyssnarna på att vi under hösten kommer att få höra mycket ”gråt” från vänstern över regeringens nerskärningar. Grundfinnarna däremot, hävdade hon, förstår att uppoffringar måste göras. Finsk *sisu* är inte ”emotionella gråtsparkutbrott om någons känslor har blivit sårade”, utan att om och om igen stå upp och kämpa. ”Upp med hakan och framåt”.

För statsminister Orpo måste det ha varit en positiv överraskning hur följsamt, ja entusiastiskt hans finansminister anammat en med hennes eget ord ”fiskalkonservativ” ekonomisk politik. Kanske Orpo till och med är lättad över att kunna köra fram en ”bad cop”, som får honom själv att framstå som ett under av mänsklig empati. Orpo har ju – liksom många på industrihåll, på helt rationella grunder – talat om behovet av arbetskraftsinvandring. Att Grundfinnarna nu vill skärpa villkoren och till exempel kräva utvisning om någon som mister jobbet inte hittar ett nytt inom tre månader – det ser Orpo tydligen som ett billigt pris för den starkt högerpräglade, omvänt progressiva skattepolitik som pla-

"Vilken röra. Vem ska städa upp allt det här?"
 Samlingspartiets annons inför riksdagsvalet i våras delades under sommaren skadeglatt på sociala medier, nu med sarkastiska kommentarer om regeringen Orpos egen "sotku" – skandalerna kring grundfinska ministrars rasistiska uttalanden. På den svarta tavlan i annonsen "citeras" ett antal fiktiva, mer eller mindre vilda påståenden (klassisk så kallad halmdockeretorik), till exempel "Pengar finns!", "Låneräntan är för evigt 0%". Samlingspartiets huvudsakliga valtema var att framställa regeringen Marin som katastrofalt slösaktig och oansvarig. Bilden: Helsingin Sanomats förstasida 2.4.2023, dagen för det finländska riksdagsvalet.

neras. Tior i skattelättnader åt låginkomsttagarna, tusenlappar åt dem som tjänar bäst, samtidigt som många stödformer som de mest utsatta är beroende av ska rustas ner.

Högerns ekonomiska favoritteori är att mera pengar åt de rika skapar en nedsipprings-, "trickle down"-effekt som alla vinner på. Medan vi väntar på denna osynliga hand (som är osynlig för att den inte finns) ser vi i budgetförslaget bara en förstärkt "trickle up"-effekt.

En samlingspartistisk finansminister hade knappast vågat skära så offensivt i bostads-, familje-, studie- och vuxenutbildningsstöd som regeringen

Ville Tavio skrev som grundfinsk riksdagsledamot i november 2022 synnerligen nedlåtande om Europeiska kommissionens ordförande Ursula von der Leyens besök i Finland: "I Vilda Västern hade hon sparkats ut, dränkt i en oljetunna och fjädrar" [sic]. – I sin nya roll som Finlands utrikeshandels- och utvecklingsminister kan Tavio behöva slipa på sitt diplomatiska språkbruk.

Purra nu planerar. Eller konfrontera facket om strejkrätten – ett högt spel med osäker utgång. Hur långt är Purras väljarbas beredd att följa henne när effekterna av den utpräglad nyliberala ekonomipolitiken börjar synas på allvar? Allt går inte hur länge som helst att skylla på den föregående, "huvudlösa" regeringen och dess "katastrofala" politik, inklusive den utlandsskuld som den nya regeringen – tänkte de att ingen kommer att märka? – nu planerar att öka på med ett större belopp per år än den förra.

Det är betecknande för hur långt till höger Grundfinnarna fört den nya regeringen att också borgerliga tidningar som *Helsingin Sanomat* och *Hufvudstadsbladet* markerar tydlig skepsis och kritik mot budgetplanen, både på ledarplats och genom intervjuer med sakkunniga.

Samtidigt tackar kanske Svenska folkpartiet sin lycka för att återigen vara bortglömt och sällan ställas till svars för regeringens politik. Till skillnad från under sommarens rasismskandal, där partiet med sin eventuella vågmästarroll och sin antirasistiska rebell Eva Biaudet för en gångs skull stod mitt i det nationella rampljuset.

Det känns befogat att tala om "regeringen Purra". Men kommer piskan över de utsattas rygg och morötterna åt de redan rika att bita (*purra*), ekonomiskt och politiskt? Det känns redan som en evighet sen vi kunde sola oss i internationell uppmärksamhet för en vänstergrön regering styrd av fem kvinnliga partiledare. Nu har vi i stället fått en finsk Margaret Thatcher. Frågan är: hur länge till?

3.10.2023